

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการผลิตของ Karl Marx
2. ทฤษฎีสื่อมวลชนแนวมาร์กซิส
3. ทฤษฎีสังคมมวลชน
4. ทฤษฎีเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองและทฤษฎีเชิงวิพากษ์
5. ทฤษฎีการครอบงำ (Hegemony) ของ Antonio Gramsci
6. ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการสร้างสถานภาพแก่บุคคล
7. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารในทางการเมือง
8. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนกับการรับรองสถานะของบุคคล การยอมรับทางการเมือง และความชอบธรรมในการปกครอง

ทฤษฎีการผลิตของ Karl Marx

จากหนังสือเศรษฐศาสตร์การเมือง : กลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง กล่าวถึงทฤษฎีการผลิตของ Karl Marx ว่า "ในสังคมการผลิตสินค้าที่ถือเอาระบบกรรมสิทธิ์ส่วนตัวเป็นพื้นฐาน การแข่งขันและสภาพการผลิตแบบเสรีไร้แผน เหมือนคนตาบอดได้เข้าครอบครองฐานะการปกครอง การผลิตและการหมุนเวียนทางสังคมไม่สามารถจะดำเนินการอย่างมีแผนการโดยสิ้นเชิง ในที่นั้น ผู้ผลิตสินค้าแต่ละคนต่างก็ได้ดำเนินการผลิตตามผลประโยชน์ส่วนตัวเหมือนคนตาบอด"

ทฤษฎีนี้อาจนำมาประยุกต์ใช้กับการสื่อสารมวลชนของรัฐได้ โดยเปรียบเทียบสื่อมวลชนเป็นปัจจัยการผลิต สินค้าคือผลผลิตจากสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่สารที่ส่งไปยังมวลชน และระบบกรรมสิทธิ์ส่วนตัวคือการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของสื่อมวลชน รัฐบาลจึงใช้สื่อมวลชนในการส่งสารไปยังมวลชน เพื่อผลประโยชน์ของรัฐบาล

การใช้สื่อมวลชนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐบาลเพื่อผลประโยชน์ของรัฐบาลผู้เป็นเจ้าของนั้น เนื่องจากสื่อมวลชนมีความสำคัญ สามารถทำให้เกิดอำนาจทางสังคมได้ รัฐบาลจึงใช้สื่อมวลชนให้ทำหน้าที่ทำให้โลกทัศน์แก่ประชาชนตามที่รัฐบาลต้องการ เพื่อให้รัฐบาลสามารถควบคุมด้านความคิด จิตสำนึก และอุดมการณ์

ทฤษฎีสื่อมวลชนแนวมาร์กซิส

จากหนังสือทฤษฎีการสื่อสารมวลชน: คิริชัย คิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ กล่าวถึงทฤษฎีนี้ว่า "...สื่อมวลชนนั้น เป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในสังคมที่มีชนชั้น สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่ทำให้โลกทัศน์ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชนชั้นผู้ปกครอง และสอดคล้องในแนวทางเดียวกันกับความรู้ (หรืออุดมการณ์) ที่ถูกสร้างขึ้นและถูกนำไปเผยแพร่โดยสถาบันทางสังคมอื่น ๆ..."

ทฤษฎีสังคมมวลชน

จากหนังสือทฤษฎีการสื่อสารมวลชน: คิริชัย คิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ กล่าวถึงทฤษฎีนี้ว่า "...เน้นที่การพึ่งพากันของสถาบันต่าง ๆ ที่มีอำนาจอยู่ในสังคม ดังนั้น สื่อมวลชนจึงถูกนำเข้ามารวมไว้ในลักษณะที่เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดอำนาจทางสังคมได้ เนื้อหาสาระของสื่อมวลชนจึงจำเป็นต้องสนองต่อผู้ที่ครองอำนาจทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ..."

จากหนังสือปริบทการสื่อสารระดับบุคคล กลุ่ม องค์กร และสื่อสารมวลชน : ผศ.ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, อ.ประทุม ฤกษ์กลาง, อ.ธารินี รอดสน และ ผศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ กล่าวว่า "...C.Wright Mills วิเคราะห์ว่า ในสังคมมวลชนประกอบด้วยคน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งคือชนชั้นนา หรือกลุ่มผู้ปกครอง อีกกลุ่มหนึ่งก็คือมวลชน ในการที่ชนชั้นนาจะทำการปกครองหรือควบคุมมวลชน โดยเฉพาะการควบคุมด้านความคิด จิตสำนึก และอุดมการณ์ ในการนี้ สื่อมวลชนคือเครื่องมือสำคัญ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว..."

ทฤษฎีเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองและทฤษฎีเชิงวิพากษ์

จากหนังสือปริบทการสื่อสารระดับบุคคล กลุ่ม องค์กร และสื่อสารมวลชน: ผศ.ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, อ.ประทุม ฤกษ์กลาง, อ.ธารินี รอดสน และ ผศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ กล่าวถึงทฤษฎีนี้ว่า "...สำหรับกลุ่มชนชั้นปกครองในสังคมซึ่งสามารถควบคุมปัจจัยการผลิตของสังคมได้ หากชนชั้นนี้ต้องการหลักประกันในระยะยาว ชนชั้นนี้ก็จำเป็นต้องเข้าควบคุมปัจจัยด้านการสื่อสารซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการหล่อหลอมจิตสำนึกและอุดมการณ์ของชนชั้นอื่น ๆ ในสังคม ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายในการครอบงำชนชั้นอื่น ๆ ให้อยอมรับระบบโครงสร้างสังคมที่เป็นอยู่..."

ทฤษฎีการครอบงำของสื่อมวลชน (Hegemony) ของ Antonio Gramsci

สุรพงษ์ ชัยนาม, 2524 เขียนถึงทฤษฎีนี้ว่า "Gramsci เชื่อว่าการที่ชนชั้นหนึ่งจะสามารถมีชัยชนะเด็ดขาดสมบูรณ์ได้นั้น จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคม ดังนั้น หากชนชั้นหนึ่งสามารถครอบงำมีอิทธิพลเหนือสังคมพลเมือง (Civil Society) ได้ ชนชั้นนั้นจะสามารถครองความเป็นใหญ่อย่างสมบูรณ์ได้"

Jessop, B. 1982 เขียนว่า "Gramsci เชื่อว่าการที่ระบบทุนนิยมสามารถดำรงอยู่ได้ เป็นเพราะการประสานงานอย่างเหมาะสมในการครอบงำทางชนชั้น โดยอาศัยทั้งการบังคับกดขี่และการสร้างความยินยอม"

Carnoy, M. 1984 เขียนว่า "ในขณะที่รัฐซึ่งเป็นเครื่องมือควบคุมด้านกำลังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายกำลังการครอบงำทางชนชั้น และเป็นกำลังบังคับ เพื่อให้ชนกลุ่มล่างมีความอ่อนแอและไม่สามารถรวมตัวกันได้นั้น ชนชั้นปกครองก็ยังได้อาศัยการครอบงำ (Hegemony) เพื่อสร้างความเป็นผู้นำทางการเมือง ศิลธรรม และปัญญา โดยการสร้างโลกทัศน์ที่มีเอกภาพและเป็นสากล อันจะสนองต่อความสนใจและความต้องการของกลุ่มชนชั้นล่างได้... การครอบงำในเบื้องต้นจึงหมายถึงความสามารถในการเอาชนะใจชนชั้นที่ถูกปกครอง ให้ยอมรับในความคิดและอุดมการณ์ของชนชั้นปกครอง หรือเป็นปฏิบัติการในอันที่จะทำให้ชนชั้นที่ถูกปกครองถูกจูงใจให้ยอมรับในระบบความเชื่อของชนชั้นปกครอง และนำความเชื่อนั้นไปพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งในค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรม และศีลธรรมของพวกเขาเองด้วย"

สายทิพย์ สุคติพันธ์ เขียนไว้ว่า "เนื่องจากในสังคมไทยนั้น รัฐผู้เป็นเจ้าของของอุดมการณ์หลักของสังคมในด้านหนึ่ง ในขณะที่เดียวกัน รัฐก็คือผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในสื่อสารมวลชนหลายประเภท ด้วยเหตุนี้ ลักษณะการทำงานของสื่อมวลชนจึงเป็นการสื่อสารสัญลักษณ์ ที่แฝงมาด้วยการทำหน้าที่เป็นอิทธิพลร่วม ที่จะช่วยย้ําผลิตข้ํา และขยายผลของการปฏิบัติการอุดมการณ์ต่าง ๆ ร่วมกับ องค์กรอื่น ๆ ในสังคม... ที่จะทำหน้าที่ในการรักษาสภาวะการครองอำนาจ ของชนชั้นครอบงำ"

การที่สื่อมวลชนของรัฐบาลสามารถให้อำนาจทางสังคมแก่รัฐบาล ด้วยการทำให้ประชาชนยอมรับในรัฐบาลได้นั้น เนื่องจากสื่อมวลชนสามารถให้สถานภาพแก่บุคคล ทำให้บุคคลนั้นมีชื่อเสียง มีความสำคัญ จนกระทั่งทำให้ประชาชนยอมรับ ดังนั้นบุคคลในคณะรัฐบาลจึงใช้สื่อมวลชนของรัฐบาลในการสร้างสถานภาพให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน เพื่อให้เกิดความยอมรับในด้านอุดมการณ์

ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการสร้างสถานภาพแก่บุคคล

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างสถานภาพแก่บุคคล
เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

Wilbur Schramm, 1964 กล่าวว่า "สื่อมวลชนสามารถให้สถานภาพ
แก่บุคคล "

Lazarsfeld และ Merton กล่าวว่า "สื่อมวลชนให้ชื่อเสียงและเพิ่ม
อำนาจแก่บุคคลโดยการยอมรับสถานภาพของบุคคล การได้รับการยอมรับจาก
หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความสำคัญมากพอที่ถูก
คัดเลือกออกมาจากมวลชนจำนวนมากที่ต่างคนต่างไม่รู้จักกัน และแสดงให้เห็นว่า
พฤติกรรมและความเห็นของบุคคลที่ถูกคัดเลือกนั้น มีความสำคัญมากพอที่ประชาชน
ควรให้ความสนใจ "

สถานภาพ (status)

ร.ศ.สุพิศรา สุภาพ, 2525 กล่าวว่า "สถานภาพเป็นตำแหน่งที่ได้จาก
การเป็นสมาชิกของกลุ่ม เป็นสิทธิและหน้าที่ทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวกับผู้อื่น
และสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่น
อย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งที่เฉพาะบุคคล
ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น "

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถานระบุว่า "สถานภาพ
หมายถึงฐานะหรือเกียรติภูมิของบุคคลหรือของกลุ่มในชุมชน เป็นตำแหน่งของบุคคลหนึ่ง
หรือกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการนิยมนับถือจากสาธารณชน สถานภาพจะสูงต่ำเพียงไร
ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ถือว่าสำคัญ เช่น อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ศาสนา วงศ์สกุล "

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารในทางการเมือง

Pye, Lucian W. [ed.] 1963 เขียนไว้ว่า "การสื่อสารมีบทบาททางการเมืองดังนี้:

1. ช่วยให้การกระทำบางอย่างของปัจเจกบุคคลมีผล หรือมีอิทธิพล กระทบไปทั่วทั้งสังคม
2. ทำให้เห็นว่าการเมืองของมวลชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ
3. กำหนดขอบเขตหรือแนวทางในการคาดหมายสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และในการวัดระดับความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้ผู้นำ
4. ช่วยให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการทางการเมือง เจตนา และการกระทำของนักการเมือง
5. ช่วยในการกำหนดกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจว่าอะไรเป็นเหตุเป็นผลของการกระทำทางการเมือง และอะไรที่ผู้นำและผู้ตามสามารถยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือมีเหตุผล "

เสถียร เขยประทับ, 2518 เขียนบทบาททางการเมืองของการสื่อสารตามแนวคิดของ Rao ว่า "การสื่อสารช่วยในกระบวนการเปลี่ยนแปลงอำนาจจากการสืบทอดมาเป็นความล้มเหลว ในหลาย ๆ กรณีข่าวสารในตัวของมันเองก็คืออำนาจ จะเห็นได้ว่าเฉพาะบุคคลที่รู้ข่าวสารเท่านั้น ที่สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เปิดให้ได้ ปรากฏการณ์นี้เป็นจริงในทางการเมือง เช่นเดียวกับในทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นจริงทั้งในสังคมที่พัฒนาแล้วและในสังคมที่กำลังพัฒนา ในสังคมที่กำลังพัฒนา บุคคลที่รู้ข่าวสารและถ่ายทอดข่าวสาร ให้แก่คนอื่นรู้ด้วย จะเป็นผู้ที่บรรลุถึงการมีอำนาจทางการเมือง... การสื่อสารช่วยให้ประชาชนทราบถึงแผนการและโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล การตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนขึ้นอยู่กับระดับหรือปริมาณข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ประชาชนทราบ ประชาชนจะใช้วิจาร์ณญาณและประสบการณ์ของตนเอง ในการตัดสินใจอนาคตของรัฐบาล "

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนกับการรับรองสถานะของบุคคล การยอมรับ
ทางการเมือง และความชอบธรรมในการปกครอง

Bernard C. Cohen, 1963 อธิบายหน้าที่ agenda setting
(การกำหนดเรื่อง) ของสื่อมวลชนสรุปได้ว่า "สื่อมวลชนอาจไม่ประสบผลสำเร็จ
มากนักที่จะให้ประชาชนคิดอย่างไร อะไรเป็นสิ่งที่น่าคิด แต่สื่อมวลชนก็ประสบ
ความสำเร็จอย่างมากในการที่จะให้ผู้รับสารคิดถึงเรื่องอะไร"

บุญเลิศ ศุภติลก, 2521 เขียนไว้ว่า "หากผลจากการนำเสนอของ
สื่อมวลชนได้ทำให้บุคคลที่ถูกนำเสนอเด่นเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่ยอมรับกันขึ้นแล้ว
เรียกว่าเป็นการทำหน้าที่ในการนำเสนอเพื่อรับรองสถานะของบุคคล (status
conferral)... การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนทั้งสองประการ ต่างก็เน้นในเรื่อง
ของการสร้างภาพพจน์ และอยู่ในหลักการเดียวกันคือการนำเสนอในเรื่องนั้น ๆ
บ่อย ๆ มีการย้ำและเสนอซ้ำอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง"

Sternberger Dolf, 1968 เขียนไว้ว่า "ในขณะที่รัฐบาลในทุกระบบ
การเมืองมีความต้องการให้ฐานะการเป็นรัฐบาลของตนได้รับการยอมรับจากคนทั่วไป
อย่างแท้จริง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการปกครองในระบบใด ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ
ความขัดแย้งของบรรดาผู้นำทางการเมือง ย่อมต้องการให้การตัดสินใจของตน
ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เกิดความเชื่อว่าเป็นการถูกต้องเหมาะสมที่จะ
ยอมรับการกระทำของพวกมือนานาจนเหล่านั้นด้วย"

วิสุทธิ โปธิแทน, 2524 อธิบายความชอบธรรมในการปกครอง
(legitimacy) ว่า "หมายถึงการได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดว่า
ผู้ปกครองนั้นเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองของประเทศในขณะนั้น"

ทินพันธ์ นาคะตะ, 2518-2519 เขียนไว้ว่า "การทำให้ประชาชนเกิด
ความเชื่อในเรื่องของความชอบธรรมต่อสิ่งที่รัฐบาลยกขึ้นอ้างจึงเป็นผลดีในทาง

สนับสนุนรัฐบาล การปกครองที่มีความชอบธรรมย่อมเป็นการปกครองที่มีประสิทธิภาพสูง และระบบการเมืองการปกครองใดมีความชอบธรรมและมีประสิทธิภาพสูงแล้ว จะมีเสถียรภาพมากด้วย"

ศิริชัย ศิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ, 2531 เขียนถึงงานศึกษาของ Galtung & Ruge (1965) ว่า "ปัจจัยสำคัญสำหรับการเลือกข่าวมี 3 แบบ คือ 1. ปัจจัยด้านองค์กร 2. ปัจจัยเกี่ยวกับประเภทของข่าว 3. ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม... ส่วนปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม คือการให้คุณค่าของข่าวกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง คนใหญ่ ๆ ๓๓ ชาติที่เป็นชาติชั้นนำ ซึ่งจากเกณฑ์นี้เราสามารถคาดเดาได้ถึงเนื้อหาข่าว นั่นคือ ข่าวต้องไม่เป็นเรื่องเกี่ยวกับประเทศที่อยู่ห่างไกล ไม่มีความสำคัญทางการเมือง ไม่ใช่เรื่องของคนธรรมดาสามัญที่ไม่ใช่ชนชั้นนำ ไม่ใช่เรื่องที่ค่อย ๆ เกิดขึ้นในระยะเวลายาวนานและไม่ตื่นเต้นเร้าใจ"

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หนังสือเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร ม.ส.ธ. สาขาวิชานิเทศศาสตร์: 894 ระบุว่า นักการเมืองและองค์กรการเมืองส่วนหนึ่ง ยังไม่เข้าใจธรรมชาติ ความหมาย และบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร ส่วนหนึ่งอาจมีความเข้าใจดี แต่พยายามเข้ายึดเครื่องมือสื่อสารไว้สนับสนุนอำนาจและผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มของตนส่วนใดส่วนหนึ่ง เมื่อเข้ามามีอำนาจนิติบัญญัติหรืออำนาจบริหาร ก็มักใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจจัดการ กำหนดการ หรือสั่งการอย่างผิดพลาด หรือไม่ถูกต้องทำนองคลองธรรม ก่อให้เกิดปัญหาการสื่อสารเรื้อรัง

2. สุวิมล พลจันทร์, 2528 ศึกษาประวัติความเป็นมาของกรมโฆษณาการ ในการเผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองของรัฐในระยะแรกคือ พ.ศ. 2475-2487 พบว่า ภายหลังจาก พ.ศ. 2480 เป็นต้นมา กรมโฆษณาการหรือกรมประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน กลายมาเป็นหน่วยงานของรัฐบาลชุดต่าง ๆ ในการทำหน้าที่เผยแพร่อุดมการณ์

ทางการเมืองของรัฐเพื่อบุคคล กลุ่มบุคคล หรือลัทธิใดลัทธิหนึ่งเท่านั้น

3. ระวีวรรณ ประกอบผล ,2528 ศึกษาความสัมพันธ์ของสื่อมวลชนกับระบบการเมืองไทยในช่วงวิกฤตการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 พบว่า สื่อมวลชนในยามปกติจะมีบทบาทตามที่รัฐบาลและผู้มีอำนาจทางการเมืองใช้และกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่

4. สมสุข ทินวิมาน ,2534 ศึกษาข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่า ข่าววิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ เป็นสื่อสารมวลชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมและสั่งการของรัฐมาโดยตลอด ทำให้องค์กรผู้ผลิตข่าวมีความขัดแย้งกันระหว่างอุดมการณ์การทำงานแบบข้าราชการกับอุดมการณ์ของนักวิชาชีพ

5. ปราโมช รัฐวินิจ ,2528 ศึกษาบทบาทของข่าวโทรทัศน์กับการกำหนดวาระให้กับประชาชน: การศึกษาเฉพาะกรณีข่าวการสร้างงานในชนบทในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) พบว่า โทรทัศน์ได้ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารในลักษณะของการให้สถานภาพแก่บุคคลมากกว่าการทำหน้าที่หลักคือการทำข่าวสารความรู้แก่ประชาชน

6. เปรมวดี จันทร์วิมลกุล และ ดวงดาว รัตนโสภิตกุล, นิเทศสาร ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 สิงหาคม 2518 ศึกษาเรื่องโทรทัศน์มีบทบาทในการเสนอข่าวอย่างไร สรุปว่า การคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการข่าวขึ้นอยู่กับนโยบายของสถานีเป็นหลัก

7. อรุณฯ เลิศจรยารักษ์ ,2529 ศึกษาเรื่อง โทรทัศน์: วิธีคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า หัวหน้าฝ่ายข่าวและบรรณาธิการข่าวจะยึดหลักการบริหารตามนโยบาย วัตถุประสงค์ของสถานีโทรทัศน์ ตลอดจนกฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ โดยจัดวาระความสำคัญของข่าวเรียงตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็น

ว่าโทรทัศน์ให้ความสำคัญแก่ข่าวรัฐบาลมาก และเป็นการให้สถานภาพแก่ตัวบุคคล

8. ดวงทิพย์ วรพันธ์, 2531 ศึกษาวิจัยเรื่อง ข่าวโทรทัศน์: สภาแวดล้อมไทย การแพร่กระจายและการรับรู้ พบว่า สภาแวดล้อมสังคมไทยที่มีผลต่อการเสนอข่าวโทรทัศน์มากที่สุดคือการเมือง เศรษฐกิจ ข่าวที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมีปริมาณน้อยกว่าข่าวการเมืองและข่าวกิจกรรมเกี่ยวกับกองทัพ

9. อมรพรรณ ชุ่มโชคชัยกุล, 2534 ศึกษาเรื่อง บทบาทของข่าวโทรทัศน์ที่มีต่อการให้สถานภาพ พบว่า ลักษณะเนื้อหาที่เห็นในข่าวโทรทัศน์เป็นกิจกรรมและภารกิจของบุคคลในสถาบันการเมืองและการปกครอง โดยที่ลักษณะเนื้อหาและภาพที่ปรากฏมีลักษณะเป็นการสนับสนุนบุคคลที่สะท้อนให้เห็นสถานภาพของบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม... พฤติกรรมการสื่อสารมวลชนของข่าวโทรทัศน์เป็นรูปแบบเดียวกัน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมและภารกิจของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และทหาร... กระบวนการในการทำข่าวยังคงวนเวียนอยู่ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของคณะรัฐบาลทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ถูกควบคุมจากรัฐบาล เพราะรัฐบาลเป็นเจ้าของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ

10. วิชัย งามหารดี, 2530 ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการทำเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ.เมือง จ.ยโสธร พบว่า ประชาชนเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเพื่อนำไปใช้ตอบสนองความต้องการทางความรู้มากกว่าทางอารมณ์ ทั้งนี้เนื่องจากข่าวสารทางการเมืองเป็นข่าวสารที่มุ่งกระตุ้นให้เกิดความรู้ทางการเมืองและปัญหาของสังคม ทำให้พฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างไปจากการรับข่าวสารประเภทอื่น ๆ ซึ่งอาจนำไปตอบสนองทางด้านอารมณ์ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์

จากทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ ยืนยันได้ถึง การใช้สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อมวลชนที่เป็นของรัฐให้เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล เนื่องจาก รัฐเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ นักการเมืองหรือผู้มีอำนาจรัฐจึงออกกฎหมายให้อำนาจตนเองสามารถใช้สื่อมวลชนนั้นเพื่อเป็นกลไกทางอุดมการณ์ ด้วยการใช้เป็นเครื่องมือ ครอบงำสถานะของรัฐบาล บุคคลในคณะรัฐบาล และพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล เพื่อให้เกิดการยอมรับทางการเมือง และเพื่อความชอบธรรมในการปกครอง ทั้งนี้ก็เพื่อดำรงและสืบทอดอำนาจของตนเองต่อไป

เช่นเดียวกัน อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นสื่อมวลชนของรัฐจึงอยู่ในสภาพเดียวกับ สื่อมวลชนอื่น ๆ ที่เป็นของรัฐ เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ โดยผู้มีอำนาจรัฐ ซึ่งต้องการใช้ประโยชน์จาก อ.ส.ม.ท. ได้ตราพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจแก่ตนเองในการควบคุมการบริหารและการดำเนินงานของ อ.ส.ม.ท. เพื่อที่จะใช้ อ.ส.ม.ท. เป็นกลไกในการปฏิบัติการระดับอุดมการณ์อย่างเต็มที่ เพื่อสร้างสถานภาพ ให้แก่รัฐบาล นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีทั้งคณะ และพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล เพื่อให้เกิดความยินยอมหรือมาใจและความสนับสนุนจากประชาชน ทำให้นักการเมือง สามารถใช้อำนาจต่อการเสนอข่าวของ อ.ส.ม.ท. ด้วยวิธีการสั่งการทั้งตามระบบ และนอกระบบ ก่อให้เกิดผลกระทบและความขัดแย้งขึ้นในระดับต่าง ๆ ทั้งผู้รับสาร และผู้ปฏิบัติหน้าที่ส่งสาร

การศึกษาถึงการใช้อำนาจของนักการเมืองต่อการเสนอข่าวของ อ.ส.ม.ท. จึงเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องจากผลการวิจัยดังกล่าว คือศึกษาถึงลักษณะ และวิธีการควบคุม หรือวิธีการใช้อำนาจของนักการเมืองต่อสื่อมวลชนที่เป็นของ รัฐบาลในด้านการเสนอข่าว (ข่าวการเมืองหรือข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง) ซึ่งผลงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้นระบุว่ามีความสำคัญต่อการเผยแผ่อุดมการณ์ ทางการเมือง และการให้สถานภาพ เนื่องจากข่าวการเมืองเป็นข่าวที่ตอบสนอง ความต้องการความรู้ทางการเมือง จึงทำให้สื่อมวลชนของรัฐบาลเสนอข่าว การเมืองมากกว่าข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ สะท้อนให้เห็นถึง จุดมุ่งหมายของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยในการใช้สื่อมวลชน